

n. pr. plemensko živino, gospodarske stroje (mašine), umetna gnojila (za ameriške nasade in travnike), bodo uvideli potrebo zadrug in spoznali teh moč in koristi.

Ko bi imeli slovenski gospodarji že danes zadruge, lahko bi prodajali zrnje in krmo vojaškemu erarju, kateri ne more s posameznimi barantati, in bi gotovo za te pridelke več iztržili, kakor dobijo za nje na sejmu ali doma od kupcev. Poduka nam v vsakemu oziru manjka; bralna društva so nam potrebna. V bralnih društvih se moramo na bodočnost resno in vsestransko pripravljati. Zato so bralna društva zdaj koristna; za prihodnost pa, ker nimamo gospodarskih šol, ker se ne moremo niti do zimskih gospodarskih tečajev povspeti, so kot predhodniki nove in boljše gospodarske dobe največjega pomena.

Opravičena je torej želja vseh razumnikov, da si Slovenci osnujemo v vsaki župniji bralno društvo, da se vsako tako društvo uredi po označenem načrtu, kolikor mogoče za naše potrebe glede vsestranskega, pred vsem gospodarskim potrebne poduka.

Ker pa je od trdnega gospodarskega stanu odvisen obstanek nas vseh in celo celega našega cesarstva, morajo se pridružiti v bralnih društvih gospodarskemu stanu tudi vsi drugi brez izjeme. Daj Bog, da pridemo na skorem iz bralnih društev do gospodarskih zadrug!

Cerkvene zadeve.

Družba sv. Mohorja v naši škofiji.

Med 72.097 Mohorjani zavzemamo Lavantinci drugo mesto s 23.976 udi. Kako dolgo se je, ko še vsa družba ni imela več udov, a sedaj je že nas Lavantincev toliko! Od lani smo napredovali za 2149 udov. V posameznih dekanijah se kaže napredek takó-le: Dekanija Slov. Bistrica je napredovala od lani za 6 udov, in na 100 ljudij pride ondi 5 udov; Braslovče (+ 62, 7·1), Celje (+ 86, 5·6), Dravsko polje (+ 89, 5·7), Gornjiograd (+ 66, 6·2), Jarenina (+ 47, 3·7), Konjice (+ 98, 4·8), Kozje (- 14, 4·6), Laško (+ 118, 5), Št. Lenart v Sl. g. (+ 168, 6), Ljutomer (+ 171, 6·4), Maribor levi breg (+ 152, 3), Maribor d. br. (+ 32, 2·5), Marenberg (+ 9, 2), Nova cerkev (+ 48, 4·8), Ptuj (+ 271, 5·1), Rogatec (+ 153, 4·3), Šaleška dolina (- 12, 5·2), Šmarije (+ 226, 5), Smartin (+ 21, 4·2), Vel. Nedelja (+ 71, 5·3), Videm (+ 203, 4·2), Vuzenica (+ 1, 3·9) in Zavre (+ 62, 3·9).

Kakor kaže ta pregled, so razun kozjanske in šaleške vse dekanije napredovale, najbolj ptujska s 271 udi, potem šmarijska (226) in videmska; v večini ostalih je tudi precej poskočilo število udov. Najbolj je družba razširjena tudi letos v braslovški dekaniji s 7 udi od 100 ljudij. Župnije, v katerih je družba pridobila od lani vsaj 50 novih udov, so Sv. Lovrenc v Sl. g. (+ 51), Sv. Jurij na j. žel. (+ 57), Celje (+ 54), Sv. Urban pri Ptuj (+ 57), Ljutomer (+ 84) in Sv. Peter in Pavel v Ptuj (+ 107). Poslednji vrli župniji, kakor lani, tudi letos zavzemata prvo mesto glede na število udov. Število udov je sicer padlo v nekaterih župnijah, pa večinoma tam, kjer je družba že dobro zastopana, najbolj v Podsredi za 53 udov. Med župnijami, v katerih pride največ udov na 100 prebivalcev, je tudi letos prva vzgledna šmiklavška župnija v dek. laški, kjer pride na 100 ljudij že 16 udov. Za njo pride Sv. Andraž pri Polzeli (13), Šmihel nad Mozirjem (11·5), Sv. Bollenk v Sl. g. (10·6) in Solčava (10). Župnij z 6, 7, 8 in 9 udi od 100 pa je že prav lepo število.

Napredujemo res lepo; hvala za to Bogu in delavnim čč, gg. poverjenikom! Toda ali naj ostanemo za

naprej pri sedanjem številu 23.976? Letos pride v naši škofiji povprečno 4·8 udov na 100 ljudij. To še ni največje število. V vsaki župniji bi moralo vsaj 5 udov biti od 100 ljudij, kar pa še mnogokje ni, zato se lahko napredujemo. Naprej torej Slovenci v naši škofiji, naprej bratje v sekovski in somboteljski škofiji, ki ste od lani tudi lepo napredovali! Oklenimo se vsi družbe, najboljše zaščitnice vere in narodnosti naše! C.

Gospodarske stvari.

Ohranitev kmečkih posestev.

Kakor smo omenili v predzadnjem političnem ogledu, izročili so knezoškof dr. J. Kahn v koroškem deželnem zboru samostojni predlog o ohranitvi kmečkih posestev. Ta znameniti predlog, ki se je potem izročil odseku, se glasi: »Visoki deželni zbor naj sklene postaviti po teh-le načelih: Člen I. Sedaj obstoječa kmečka posestva se imajo ohraniti za vso bodočnost; 1. ta posestva se imajo ceniti in določiti kot cele, — pol — itd. kmetije. 2. Sedanja posestva se ne smejo siloma spreminiti.

Člen II. Radovoljno se sme v bodoče samo v sledečih slučajih spreminjati: 1. Ednota (puša) se sme kupcu samo tedaj prepustiti, ako jo kot samostojni edini posestnik obdeluje. 2. Da se menjajo ednake ednote. 3. Da se dvojnata kmetija razdeli v dve kmetiji z dvema posestnikoma in lastnikoma. 4. Da se cela kmetija razdeli v dvojnati. 5. Se prodajajo take ednote, po katerih pride ena kmetija po nakupu v višjo, druga po prodaji v nižjo vrsto. 6. Ko se posestva po nakupih zaokrožujejo in priraste cela ednota, se ima na drugi strani odcepiti nova ednota iste vrednosti.

Člen III. Če se iz katerega koli vzroka razprodajo večje skupine posestev, zlasti take, ki so nastale po nakupu manjših kmečkih posestev, potem veljaj za ravnilo 1. da se ohrani prvotno veliko posestvo zaokroženo v roci enega posestnika in lastnika; drugi deli naj preidejo po ednotah na samostojne kmečke posestnike in lastnike. 2. Če se prostovoljno zopet uredijo od velikih posestnikov kmečka posestva, potem naj se onim, ki jih kupijo, dovoli v sledečem členu dovoljena podpora.

Člen IV. Vsakratni deželni odbor se po natančnejih postavnih določbah pooblašča, da pri predstojajočih premembah posestva in lastništva s pomočjo deželne hipotečne banke: 1. dovoljuje daljša posojila, ki se sčasoma vrnejo; 2. posreduje s tem, da nakupuje posestva in jih oddaje v najem.

Člen V. Pri predstojajočih izpremembah naj poslujejo v pomoč deželnemu odboru v posameznih slučajih komisije, obstoječe iz: a) dveh razumnih kmetov, b) komisarja deželnega odbora, c) komisarja c. kr. deželne vlade. 2. Za omenjene premembe naj se prosi za primerne davčne olajšave. — Zdela naj to postavlo gospodarski odsek v zvezi z juridično-političnim. Postavni načrt naj se predloži se v tem zasiedanju.

Sejmovi. Dne 15. februarja v Arvežu, na Bregu pri Ptuj (za svinje), v Poličanah (za svinje) in v Kostivnici. Dne 19. febr. na Gornji Polskavi, v Imenem (za svinje) in v Pišecah.

Žitne cene v Mariboru od 1. do 8. februarja Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 80 kr., rž 5 fl. 35 kr., ječmen 4 fl. 80 kr., oves 3 fl. 60 kr., turšica ali koroza 4 fl. 55 kr., proso 5 fl. 10 kr. in ajda 4 fl. 60 kr.